

Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Olumlu Tutumların Özyeterlik İnançlarına Göre Yordanması

Neşe ÖZKAL¹

Özet:Bu araştırmanın amacı ortaokul 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik inançlarının Sosyal Bilgiler dersine ilişkin olumlu tutum düzeylerini ne derecede yordadığını, sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkenine göre incelemektir. Ayrıca Sosyal Bilgiler dersine ilişkin olumlu tutumların ve özyeterlik inançlarının sınıf ve cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek de araştırmanın diğer amaçlarıdır. Çalışma Antalya ili Alanya ilçesindeki 439 ortaokul öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri “Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Özyeterlik” ve “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum” ölçekleri ile toplanmıştır. Verilerin analizinde çift yönlü varyans analizi ve regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma verileri analizi sonucunda, öğrencilerin özyeterlik ve olumlu tutum puanlarının sınıf düzeyi arttıkça düştüğü ancak farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Kız ve erkek öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi özyeterlikleri ve derse yönelik olumlu tutumlarının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiş ve Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik puanlarının olumlu tutumlar için güçlü bir yordayıcı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Özyeterlik, olumlu tutum, Sosyal Bilgiler, ortaokul

The Prediction of the Positive Attitudes Towards the Social Studies Courses According to the Self Efficacy Beliefs

Abstract:The aim of this study is to analyze how much the social studies course self efficacies of the 6th and 7th grade students predict their levels of positive attitudes towards social studies course according to the level of the class and gender variables. Furthermore, to identify whether the self efficacy level and positive attitudes towards social studies course differ according to the class or gender is another aim of the study. The study has been carried out among 439 middle school students within a district of Antalya, Alanya. The data of the study was collected through the scales; “Social Studies Self Efficacy” and “Social Studies Attitude”. Two way analysis of variance and regression analysis have been applied in the analysis of the data. As a result of the analysis of the data, it has been found out that the self efficacy and the positive attitude points of the students decrease as the class level increases, but the difference is not significant. It has been discovered that the students’ self efficacies and the positive attitudes towards the course do not show a significant difference according to gender. It has been determined that the social studies self efficacy points are a strong predictor of positive attitudes.

Key Words: Self efficacy, positive attitude, Social Studies, middle school

Giriş

Özyeterlik algısı bireylerin yaşamlarını etkileyen olaylarda davranış ve becerilerine ilişkin kendi kapasiteleri hakkındaki inançları olarak tanımlanır. Sonuçların nasıl olduğu, kişilerin kendilerine olan güvenlerine ve edimlerini nasıl daha iyi duruma getirecekleri öngörüsüne bağlı olmaktadır (Bandura, 1994). Bireylerin herhangi bir davranışı yapmasında ve istediği sonucu elde etmesinde özyeterlilik inancı ve sonuç beklentisi etkilidir. Her ikisi de güdüye birlikte etki etmelerine karşın, özyeterlilik daha büyük bir rol oynamaktadır (Zimmerman, 2000). Özyeterlilik inancı bireyin bir görevi başarmadaki etkinlik seçimini, harcanan çabanın miktarını, zorluklarla başa çıkmadaki direncini ve en önemlisi edimini etkilemektedir (Zimmerman, 2000). Güçlü bir özyeterlilik duygusu başarıyı ve birçok yönde kişisel iyi olmayı arttırmaktadır. Kendi kapasitelerine güvenen kişiler tehditlerden kaçınarak, etkili bir bakış açısı, içsel ilgi, etkinliklerle derin bir biçimde uğraşma gibi zor işlere ilgi gösterirler (Bandura, 1994).

Nitekim araştırmacılar yüksek özyeterliliğe sahip olan öğrenenlerin daha kolay katılmaya, daha sıkı çalışmaya, zorlu hedefleri takip etmeye, belirlenen hedefleri yerine getirmek için daha fazla çaba harcamaya ve zorluklar karşısında kararlı davranmaya daha fazla istekli olduklarını varsayarak özyeterlilik

¹ Neşe ÖZKAL, Yrd. Doç. Dr. Akdeniz Üniversitesi Alanya Eğitim Fakültesi, neseozkal@akdeniz.edu.tr

inancının başarıyı etkilediğini belirtmektedirler (Hsieh ve diğerleri, 2007). Özyeterlik inançları yüksek bireyler başarısızlık durumlarında, başarısızlıklarını elde edilebilir becerilere, eksik bilgiye ya da çabaya bağlarlar (Bandura, 1994). Özyeterlik inançları öğrencilere özdüzenlemeli öğrenme süreçlerinin kullanımı yoluyla öğrenmeye güdülü olma duygusunu kazandırmada da aracılık etmektedir. Özyeterli öğrencilerin özdüzenlemeli öğrenmeleri daha fazla güdü ve daha yüksek akademik başarı getirmektedir. (Zimmerman, 2000). Bu nedenle özyeterlik akademik başarının önemli bir belirleyicisi olmakta ve özyeterlik düzeyi yüksek olan bireylerin akademik başarıları da yüksek olmaktadır (Li, 2012; Pajares, 1996; Zimmerman ve diğerleri, 1992).

Özyeterlikleri düşük olan bireyler ise kişisel tehdit olarak gördükleri zor işlerden kaçınırlar. İzlemek için seçtikleri amaçlara istek ve bağlılıkları düşüktür. Zor işlerle karşılaştıkları zaman, kişisel eksikliklerini ve karşılaşılabilecekleri engelleri büyütürler ve nasıl başarılı bir biçimde edim göstereceklerinden çok olumsuz çıktılar üzerinde dururlar. Bu bireyler zorluklarla karşılaştıkları zaman çabucak vazgeçerler ve çabalarını azaltırlar. Başarısızlık ya da olumsuzluğu takip eden özyeterlik duygularını iyileştirmede yavaştırlar. Başarısızlıklarını eksik yeteneğe ya da kapasitelerine yüklerler. Bu kişiler kolayca depresyon ve stres kurbanı olurlar (Bandura, 1994). Bu bağlamda özyeterlik, kişinin becerisine olan inancı olarak tanımlanmakta ve yeterli bilgi ve beceri olsa bile bireyin kendi edimine ilişkin şüpheleri olduğunda kişinin başarısız olabileceği ifade edilmektedir (Zimmerman, 2000).

Özyeterlik inançlarının; öğrenme deneyimleri, sosyal modeller tarafından sağlanan dolaylı yaşantılar, sözel ikna ve bireyin fiziksel ve duygusal durumu olarak dört temel kaynağı vardır. (Bandura, 1986). Bireylerin öğrenme deneyimleri özyeterliklerini belirlemede en etkili yoldur (Bandura, 1994). Bireyin yaşadığı olumlu deneyimler özyeterlik algılarının yüksek olmasını sağlamaktadır. Özellikle sağlam bir şekilde kurulmuş olan bir özyeterlik inancından önce başarısızlık yaşandığı zaman özyeterlik düşer (Bandura, 1994). Bunun yanı sıra kolay başarı elde etmiş olanlar, başarısızlıkla karşılaştıklarında cesaretlerini kaybederler ve çabuk vazgeçerler. Güçlü özyeterlilik inancı kararlı çabalar yoluyla engellerin üstesinden gelmeyi gerektirir. (Bandura, 2004).

Sosyal modellerin sağladığı dolaylı deneyimlerde ise, bireyler gözlemediklerinden etkilenerek, sahip olduklarına ilişkin inançları yükselir. Çaba göstererek başarıya ulaşıldığını gören insanların başarmak için gerekli yeteneklere sahip olduklarına ilişkin inançları yükselirken, yüksek çabaya rağmen başarısızlıkların gözlemlenmesi kişilerin kendi özyeterliklerine ilişkin yargılarını ve çabalarını düşürür (Bandura, 1994). Bir başka ifadeyle öğrenenler edimlerini diğerlerine göre de değerlendirirler. Örneğin; sınavından düşük not aldığını düşünen öğrenci yeterliğini düşük olarak algılayarak, kendi notunun diğerlerine göre iyi olduğunu öğrendiğinde yeterliği yükseltebilir (Usher ve Pajares, 2008).

Bireyler verilen etkinlikleri tamamlamak için gerekli yeteneklere sahip olduklarına sözlü olarak ikna edilirlerse, bir sorun olduğunda kişisel eksiklik hissedenden ve kendine şüphe duyanlardan daha büyük çaba ve azim gösterirler. Ancak sözel ikna yoluyla kişisel özyeterlik inançlarını yükseltmek düşürmekten çok daha zordur. Yeterlilikte gerçekçi olmayan destekler, kişinin çabalarının sonucunda hayal kırıklığına uğramasına yol açabilir. Kapasitesinin eksikliğine ikna olmuş olan bireyler, yeterliklerini geliştirici, uğraştırıcı etkinliklerden kaçınırlar, zorluklarla karşılaştıklarında çabuk vazgeçerler. Zorlayan etkinlikler, düşük güdü, yeteneklere inançsızlık kişinin kendi davranış doğrulamasını yaratır (Bandura, 1994). Yapılan çalışmalarda öğrenenlere verilen yüklemel dönütlerin, özyeterlik ve başarı üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Dönütler, yüklemeler ve özyeterlik üzerindeki etkileri yoluyla başarıyı doğrudan ve dolaylı olarak etkilemiştir (Schunk, 1994). Öğrencilerin ailelerinden, öğretmenlerinden ve akranlarından olumlu destekleyici dönütler almaları onların güvenlerini yükseltmektedir. Bu yolla özgüveni etkilemek için özyeterliliğin kaynakları hep birlikte harekete geçer (Britner ve Pajares, 2006).

Bireylerin psikolojik ya da fiziksel durumları akademik görevlerdeki yetenek algılarını dolaylı olarak etkiler (Palmer, 2011). Psikolojik durum bireyin kötü edim sergilemesine ya da sergileme olasılığına ilişkin olarak duyduğu heyecan ve stres tepkileri olarak yorumlanabilir. Bireylerin ruh durumu aynı zamanda onların kişisel yeterliliklerine ilişkin yargılarını etkiler. Olumlu ruh durumu algılanan özyeterliliği artırır, umutsuz ruh durumu özyeterliliği düşürür (Bandura, 1994). Güç ve dayanıklılık içeren etkinliklerde, insanlar fiziksel güçsüzlük işaretleri olarak ağrı, sızı, yorgunluk belirtebilirler (Bandura, 2004).

Bireyler bu dört kaynaktan elde ettikleri sonuçlara göre belli bir alana, konuya veya derse yönelik özyeterlik algıları oluştururlar. Özyeterlik inançları çok boyutlu bir yapı arz etmektedir (Zimmerman,

2000). Konu alanına özgü özyeterlik çok çeşitlidir ve bir dersin gelecek durumlarıyla ilgili gerekli etkinlikleri ne kadar iyi başarabileceğine ilişkin bireyin yargısı olarak tanımlanabilir (Bandura, 1982). Fen, Matematik, Biyoloji, Sosyal Bilgiler, Yabancı Dil gibi birçok alanda bireylerin kendine ilişkin yargıları farklılık göstermektedir. Örneğin; öğrenenin Sosyal Bilgiler sınavına olan özyeterlik inançları ile Matematik sınavına olan inançları aynı değildir (Zimmerman, 2000).

Türkiye’de öğretmenler ve öğretmen adayları örnekleminde özyeterlik konusunda birçok çalışma yapılmıştır (Aşkar ve Umay, 2001; Ay, 2005; Babaoğlu ve diğerleri, 2006; Korkut, 2010; Sarıkaya, 2004; Yılmaz ve diğerleri, 2008). Özyeterlikle ilgili olarak yapılan çalışmalar konu alanı bağlamında incelendiğinde ise özellikle Matematik (Işıksal, 2002; Özgen, Bindak, 2011; Yaman, Yalçın, 2005) ve Fen (Hamurcu, 2006; Karagöz, 2005; Ilgaz, 2011; Israel, 2007; Savran, 2002) alanlarında çalışmaların yoğun olarak yapıldığı görülmektedir. Ancak Sosyal Bilgiler konu alanı ile ilgili olarak Zimmerman ve diğerlerinin (1992) lise öğrencileri örnekleminde özyeterlik inançlarının ve kişisel hedef belirlemenin rolünü incelediği ve Doğan ve diğerlerinin (2012) Erzurum’da öğrenim gören 6. ve 7. Sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine yönelik özyeterliklerini incelediği çalışma dışında bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Sosyal Bilgiler dersi öğrenenleri iyi bir dünya ve ülke vatandaşı olarak yetiştirme amacını gerçekleştirmede önemli bir yer tutmaktadır. Ayrıca Sosyal Bilgiler eğitimi yoluyla öğrenen kendini, fiziksel ve sosyal çevresini tanıyarak bunlara ilişkin olumlu değer ve tutumlar geliştirme amacını gerçekleştirir (Doğanay, 2009; MEB, 2009). Bu nedenle sosyal bilgilere yönelik öğrenenlerin özyeterlik inançlarının incelenmesi önemlidir. Özyeterlik duyuşsal alanla ilgili önemli bir özelliktir. Duyuşsal alan özellikleri bilişsel alan özellikleri kadar önemli ve etkilidir. Bir başka duyuşsal alan özelliği olan tutum da öğrenenlerin akademik başarısı üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Sosyal Bilgiler dersine ilişkin olarak alanyazın incelendiğinde öğrenenlerin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin olumlu tutumların üst sınıflara doğru düşmekte olduğu görülmektedir (Fraser, 1981; Moroz ve Baker, 1997; Özkal ve Çetingöz, 2006; Özkal ve diğerleri, 2004; Öztürk ve Oltuoğlu, 2003; Thiveos ve Moroz, 2001). Öğrenenler Matematik gibi dersleri Sosyal Bilgiler dersinden daha fazla önemsemekte ve gelecekteki iş yaşamlarında Sosyal Bilgileri düşünmemektedirler (Chiodo, Byord, 2004). Oysaki Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutum ile akademik başarı arasında olumlu ilişkiler vardır ve bu derse yönelik olumlu tutuma sahip olan öğrencilerin strateji kullanım düzeyleri olumsuz tutuma sahip olanlara göre fazladır (Özkal ve Çetingöz, 2006). Özyeterlikle tutum arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmalar olumlu tutumun özyeterlikle pozitif yönlü ilişkisini göstermektedir (Bütüncü, 2005; Grant, 1998; Li, 2012; Sarıkaya, 2004; Veznedaroğlu, 2005).

Alanyazında öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik ve tutumları arasındaki ilişkileri inceleyen bir çalışmaya da rastlanmamıştır. Sosyal Bilgiler dersine yönelik öğrencilerin sahip oldukları özyeterlik inançları, tutumları ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerini belirlemek alanyazına, Sosyal Bilgiler dersine yönelik öğrencilerin olumlu tutum geliştirmelerine, öğrenci başarısının artırılması ve eğitim durumlarının düzenlenmesine katkıda bulunacağı düşünülmüştür. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin özyeterlik düzeyleri ve tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Öğrencilerin sınıf düzeyi ve cinsiyetlerine göre Sosyal Bilgiler dersine ilişkin özyeterlik inançları ve olumlu tutumları anlamlı farklılıklar göstermekte midir?
2. 6. ve 7. sınıftaki kız ve erkek öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin özyeterlik inançları olumlu tutumlarını yordamakta mıdır?

Yöntem

Araştırma Sosyal Bilgiler dersine ilişkin özyeterlik inançlarının öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutumlarını yordama düzeyini cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre ayrı ayrı inceleyerek ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada ayrıca öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik ve olumlu tutum düzeylerinin sınıf ve cinsiyete göre değişip değişmediği de incelenmiştir. Dolayısı ile bu araştırma ilişkisel tarama modeli bir yordama çalışmasıdır.

Çalışma Grubu

Araştırma 2013-2014 öğretim yılında Antalya ili Alanya ilçesi merkezinde yer alan ve uygulama izni alınan 7 ortaokulda 6. ve 7. sınıfta öğrenim gören 478 öğrencinin gönüllü katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin tamamı devlet okullarında okumaktadır. Ölçeklerden birini doldurmayan, eksik ya da hatalı

dolduran, cinsiyetini ya da sınıf düzeyini belirtmeyen ve uç değerlere sahip denekler araştırma kapsamından çıkartılmıştır. Böylelikle araştırmaya 212 kız, 226 erkek, 221'i 6. ve 217'si 7. sınıftan olmak üzere 438 öğrenci katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veriler araştırmacı tarafından öğrencilere uygulanan “Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Özyeterlik” ve “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum” ölçekleri ile toplanmıştır.

Sosyal Bilgiler Dersi Özyeterlik Ölçeği

“Sosyal Bilgiler Özyeterlik Ölçeği” Doğan ve diğerleri (2011) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 5’li likert tipi 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 6. ve 7. sınıf öğrencileri üzerinde uygulanmış ve yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda tek bir faktörde toplandığı ve Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının .95 olduğu saptanmıştır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi ile elde edilen uyum istatistikleri sonuçları ise Normed Fit Index NFI= .98, Comperative Fit Index CFI= .99, Goodness of Fit Index GFI= .91, Root Mean Square Error of Approximotion RMSEA= .057, ve Standardized Root Mean Square Residual SRMR=.052 şeklindedir.

Bu araştırma kapsamında ölçek için ön uygulama ve açımlayıcı faktör analizi yapılmasına gerek görülmemiş, ölçeğin uygulama grubundan elde edilen veriler üzerinde doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analizler sonucunda Normed Fit Index NFI= .97, Comperative Fit Index CFI=.98, Goodness of Fit Index GFI=.91, Root Mean Square Error of Approximotion RMSEA= .056 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik algısı ölçeğinin Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı .93 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar “Sosyal Bilgiler Dersi Özyeterlik Ölçeği”nin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği

Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği Özkal (2006) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 3’lü likert tipinde olup 30 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 6., 7. ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrenciler üzerinde uygulanmış ve ölçeğin açımlayıcı faktör analizi sonucunda olumlu ve olumsuz tutum olarak iki faktörde toplandığı saptanmıştır. Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeğinin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları olumlu tutum için .89 olumsuz tutum için .87, tüm ölçek için .93 olduğu saptanmıştır.

Bu çalışma kapsamında ölçek 6., 7. ve 8. sınıfta öğrenim gören 591 öğrenciye uygulanarak yapı geçerliliği doğrulayıcı faktör analizi yapılarak test edilmiştir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi ile elde edilen uyum istatistikleri sonuçları ise Normed Fit Index NFI= .96, Comperative Fit Index CFI=.98, Goodness of Fit Index GFI=.87, Root Mean Square Error of Approximotion RMSEA= .06 ve ve Standardized Root Mean Square Residual SRMR=.053 olarak hesaplanmıştır. Tüm ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının .93, alt ölçeklerde olumlu tutum için .88, ve olumsuz tutum için .93 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği”nin 6, 7 ve 8. Sınıf öğrencileri için geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu araştırma kapsamında ise “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği”nin yalnızca olumlu tutum alt boyutu kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde araştırmanın alt problemleri dikkate alınarak grupların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Parametrik testlerin uygunluğu test edildikten sonra aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıkların anlamlılığını belirlemek amacıyla öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik ve derse yönelik olumlu tutumlarının sınıf ve cinsiyet etkileşimi çift yönlü varyans çözümlemesi ile test edilmiştir. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik inançlarının derse yönelik olumlu tutumlar üzerindeki etkisini belirlemek için ise basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Sınıf ve Cinsiyet Değişkenlerine Göre Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Olumlu Tutumlar ve Özyeterlik İnançları Anlamlı Farklılık Göstermekte midir?

Bu probleme yanıt verebilmek için öncelikle öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik özyeterlikleri ve olumlu tutum düzeylerine ilişkin aritmetik ortalamalar ve standart sapmalar hesaplanmış ve Çizelge 1’de sunulmuştur.

Çizelge 1: Öğrencilerin Ölçeklerden Aldıkları Puanlara Göre Betimsel Sonuçları

Cinsiyet	Sınıf	Özyeterlik		Olumlu Tutum		N
		Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	
Kız	6	4.24	.55	2.48	.39	98
	7	4.05	.57	2.36	.45	114
	Toplam	4.14	.57	2.41	.43	206
Erkek	6	4.18	.59	2.41	.43	123
	7	4.14	.63	2.38	.43	103
	Toplam	4.16	.60	2.39	.43	
Toplam	6	4.20	.57	2.44	.41	221
	7	4.09	.60	2.37	.44	217

Çizelge1’de görüldüğü gibi 6. sınıflarda hem kız hem de erkek öğrencilerin Sosyal Bilgiler özyeterlik ve olumlu tutum düzeyleri 7. sınıflara göre daha yüksektir. Ancak farkların çok yüksek olmadığı, aritmetik ortalama ve standart sapma puanlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Öğrencilerin sınıf düzeyi ve cinsiyete göre özyeterlik ve olumlu tutum puan ortalamaları arasındaki farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için çift yönlü varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Çizelge2’de sunulmuştur.

Çizelge 2: Öğrencilerin Sınıf düzeyi ve Cinsiyetlerine Göre Özyeterlik ve Olumlu Tutum Puan Ortalamaları Arasındaki Farklara İlişkin Çift Yönlü Varyans Çözümlemesi Sonuçları

Ölçekler	Kaynak	KT	SD	KO	F	P
Olumlu Tutum	Model	7488.33	3	7488.33	21683.85	.00
	Cinsiyet	.02	1	.02	.06	.80
	Sınıf	1.29	1	1.29	3.75	.05
	Cinsiyet*sınıf	.59	1	.59	1.71	.19
	Hata	149.53	433	.34		
	Toplam	151.42	437			
Özyeterlik	Model	2525.81	3	2525.81	1.46	.00
	Cinsiyet	.07	1	.07	13438.90	.53
	Sınıf	.61	1	.61	.37	.07
	Cinsiyet*sınıf	.18	1	.18	3.29	.32
	Hata	81.56	434	.18	.97	
	Toplam	2624.23	438			

Çizelge 2 incelendiğinde öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik ve Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutum puanlarının cinsiyete ve sınıf düzeyine göre anlamlı farklılıklar göstermediği görülmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin özyeterlik ve olumlu tutum puanlarının sınıf düzeyi arttıkça düşüş gösterdiği ancak bu düşüşün anlamlı olmadığını söyleyebiliriz.

Alanyazında Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlar açısından kızların daha olumlu (Özkal ve diğ., 2004; Özkal ve Çetingöz, 2006) erkeklerin daha olumlu (Booth,1993) ve farkın olmadığı (Hansbery ve Moroz, 2001; Yanpar ve diğerleri, 2001) araştırma bulguları yer almaktadır. Sınıf düzeyi açısından ise sınıf düzeyi arttıkça olumlu tutumların düştüğüne ilişkin Özkal ve Çetingöz (2006) ve Thivess ve Moroz (2001) araştırma sonuçları bu çalışma sonuçlarını desteklemektedir.

Doğan ve diğerleri (2012) Erzurum’da 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler özyeterliklerini inceledikleri çalışmalarında cinsiyet açısından öğrencilerin özyeterlik puanları arasında anlamlı farklılıkların olmadığı ve sınıf düzeyi açısından ise sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin özyeterlik düzeylerinin düştüğü ve bu düşüşün anlamlı olduğunu saptamışlardır. Alanyazında farklı konu alanlarında cinsiyet açısından özyeterlik düzeylerinin farklı olmadığını gösteren araştırma sonuçları (Pajares ve Graham, 1999) olduğu gibi tam tersi bulgular (Betz ve Gwilliam, 2001; Britner ve Pajares, 2001) da yer almaktadır.

Öğrencilerin sınıf düzeylerinin arttıkça özyeterlik ve tutum puanlarının düşmesine edindiği öğrenim deneyimleri, sınıf içi ve dışı yaşadığı karşılaştırmaların yarattığı sözel iknalar, ortaokul sonunda girecekleri SBS sınavı, yarışmacı eğitim ortamlarında bulunmaları gibi olumsuzlukların yarattığı psikolojik durum etki etmiş olabilir. Nitekim sınıf düzeyi arttıkça tutum ve özyeterliklerinin yanı sıra güdü ve strateji kullanımlarının da düştüğü görülmektedir (Çakmak ve diğerleri, 2008).

Kız ve Erkek Öğrencilerin 6. ve 7. Sınıftaki Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Olumlu Tutumlarını Sosyal Bilgiler Dersi Özyeterlikleri Yordamakta mıdır?

Araştırmanın ikinci problemine yanıt verebilmek için değişkenlere bağlı olarak basit doğrusal regresyon analizi yapılmış ve sonuçlar Çizelge 3'te verilmiştir.

Çizelge 3: *Sınıf ve Cinsiyete Göre Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Özyeterlik Puanları ve Olumlu Tutum Puanlarına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları*

Gruplar	R	R^2	β	SD	F	t	Durbin Watson
6 Sınıf	.464	.215	.46	.37	60.06***	7.75***	1.83
7 Sınıf	.406	.165	.40	.41	42.52***	6.52***	1.37
Kız	.399	.159	.39	.39	39.36***	6.27***	1.56
Erkek	.473	.224	.47	.38	64.52***	8.03***	1.62
Toplam	.434	.189	.32	.39	99.24***	9.96***	1.56

*** $p < .001$

Çizelge 3 incelendiğinde öğrencilerin Sosyal Bilgiler özyeterlik puanlarının Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutumlar için güçlü bir yordayıcı olduğu görülmektedir. Tüm değerlerdeki F değerleri anlamlıdır. Dolayısıyla tüm regresyon denklemleri istatistiksel olarak anlamlıdır. Ancak Durbin Watson değerleri anlamlı değildir. Buradan değişkenler arasında bir otokorelasyon olmadığı sonucu çıkarılabilir. Çizelge 3'deki korelasyonlar incelendiğinde Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik ve Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutum puanları arasındaki ilişkinin .39 ile .47 arasında değiştiği görülmektedir. Özyeterlik ve Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutum puanları arasındaki korelasyonların tümü anlamlıdır. R^2 değerleri ise .16 ile .22 arasındadır. Bu değerlere göre Sosyal Bilgiler özyeterlik puanları Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutumdaki değişkenliğin %16 ile %22'sini açıklayabilmektedir. Regresyon katsayısının ise .39 ile .47 arasında değiştiği, tüm regresyon katsayılarına ilişkin t istatistiklerinin anlamlı olduğu görülmektedir. Tüm korelasyon ve regresyon katsayılarının pozitif olması, özyeterlik puanları ile Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutum puanlarının aynı yönde değiştiğini göstermektedir.

Sonuç ve Tartışma

Çalışmadan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde sonuçları şu biçimde özetlemek mümkündür: 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutumları ve özyeterlik düzeylerinin sınıf düzeyi açısından; sınıf düzeyi arttıkça düşmekte olduğu ancak bu farklılığın anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca cinsiyet ve sınıf cinsiyet etkileşimine göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutumları ve özyeterlik düzeylerinin anlamlı farklılıklar göstermediği saptanmıştır. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik düzeylerinin derse yönelik olumlu tutumları güçlü bir şekilde yordadığı araştırmada ulaşılan bir başka bulgudur.

Bu sonuçlara göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik özyeterlik düzeylerini arttırmanın derse yönelik olumlu tutumları da arttıracak sonuca çıkarılabilir. Olumlu tutumlar ile akademik başarı arasındaki olumlu ilişkiler (Özkal ve Çetingöz, 2006) öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumsuz düşüncelerini (Gelbach, 2006) değiştirebilmesi açısından önemlidir. Araştırma sonuçları sınıf düzeyi arttıkça özyeterlik ve tutumların düştüğünü göstermiştir. Diğer araştırma bulguları (Doğan ve diğerleri, 2012; Özkal ve Çetingöz, 2006) da bu sonuçla benzerlik göstermektedir. Ayrıca sınıf düzeyi yükseldikçe Sosyal Bilgiler derslerinde öğrencilerin güdü ve strateji kullanımları da düşmektedir (Çakmak ve diğerleri, 2008). Bu düşümlere Sosyal Bilgiler dersinin uygulama süreci kaynaklık etmiş olabilir. Sosyal Bilgiler ders programları 2004 yılında yapılandırıcı yaklaşım temel alınarak düzenlenmiştir. Program, etkinlikler yoluyla öğrencilerin aktif olarak Sosyal Bilgiler dersini öğrenmelerini amaçlamaktadır. Ancak yapılan çalışmalar programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin etkinlikleri çoğu zaman eve ödev olarak verdiği, etkinliklerin önemine ilişkin inançlarının düşük olduğu, öğretmen merkezli uygulamaları tercih ettikleri, aktif öğrenme konusunda eksikliklerinin olduğunu, (Yelken, 2009, Parmaksız, 2004), önemli olduğunu

düşünmekle birlikte aktif öğrenme yaklaşımlarında çok fazla yeterliklerinin olmaması nedeniyle uygulama sorunlarının (Doğanay ve Sarı, 2008) olduğunu belirtmişlerdir. Oysaki öğrencinin kendi öğrenmesini yönlendirebildiği yapılandırmacılık temeline dayalı aktif öğrenme yöntem ve teknikleri, akranlarıyla birlikte çalışarak olumlu sosyal modeller görme, başarıma zevkini tadarak olumlu öğrenme deneyimleri edinebilme, uygulanan etkinlikler esnasında akran ve öğretmenlerden olumlu telkinler alma ve geleneksel sınıf ortamında söz almaktan ve tüm sınıf önünde konuşmanın olumsuz psikolojik etkilerini önleme açılarından öğrencilerin özyeterliklerini artırma ve olumlu tutum geliştirmeleri açısından oldukça önemli katkılar yapabilecektir. Nitekim Sosyal Bilgiler derslerinde aktif öğrenme yöntem ve tekniklerinin bilişsel ve duysal öğrenme ürünleri üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu göstermekte (Yanpar, 2001; Özkal, 2000) ve alanyazında akranla çalışma, işbirlikli öğrenme, öğrenci merkezli öğrenme yöntemlerini kullanma öğrencilerin özyeterliklerini artırmak için önerilmektedir (Bıkmaz, 2004; Senemoğlu, 2005; Israel, 2007). Ancak ortaokul öğrencilerinin 8. sınıf sonunda girecekleri SBS sınavının olumsuz etkileri de göz ardı edilmemelidir. Sınav nedeni ile öğrencilerin sürekli olarak test çözmek zorunda olmaları, öğretmenleri sınav ile program arasında bırakmakta ve programın gereği yerine getirilememektedir. Ayrıca aileler, öğretmenler ve özellikle seviye gruplarının en katı biçimde uygulandığı dersane sınıflarındaki karşılaştırmalar öğrencilerin özyeterlik inançlarını olumsuz olarak etkilemektedir.

Bu çalışmada ulaşılan bulgular sınırlı sayıda öğrenciyle yapılan bir çalışma sonucudur. 4. ve 5. sınıfları da kapsayan daha geniş gruplar üzerinde boyamsal benzer bir çalışma yapılması Sosyal Bilgiler dersi özyeterlik düzeyi ve olumlu tutum ilişkilerini belirlemek açısından daha geniş bir bakış açısı sağlayabilir. Sosyal Bilgiler dersinde sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin özyeterlik ve tutum düzeylerindeki düşüş kaynakları derinlemesine görüşmeler, sınıf içi gözlem ve kayıtların da yer aldığı nitel yöntemlerle desteklenmiş çalışmalarla incelenmesi yararlı olabilir. Ayrıca Sosyal Bilgiler dersinde etkin öğrenme yöntem ve tekniklerine yer verilebilmesi için hizmet içinde uygulayıcı olan sınıf ve Sosyal Bilgiler öğretmenlerine yönelik uygulamalı çalışmaların yapıldığı yetiştirme programları düzenlenebilir. Aileler ve öğretmenlere özyeterliği olumsuz olarak etkileyen faktörler konusunda bilgilendirmeler yapılabilir. Bu yolla öğrencilerin olumlu özyeterlik inançlarının artması ve derse yönelik olumlu tutum geliştirmelerine katkı sağlanabilecektir.

Kaynakça

- Aşkar, P., Umay, A., (2001). İlköğretim matematik öğretmenliği öğrencilerinin bilgisayarla ilgili öz- yeterlik algısı, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21,1-8.
- Ay, M. (2005). *Sınıf öğretmenlerinin matematik öğretimine ilişkin özyeterlilik algıları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Babaoğlu, E., Korkut, K. (2010). Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile sınıf yönetimi beceri algıları arasındaki ilişkiler, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11,1,1-19.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy, V. S. Ramachandran (Der.). *Encyclopedia of Human Behavior*, 4, 71-81. New York: Academic Press.
- Bandura, A. (2004). Swimming against the mainstream: The early years from chilly tributary to transformative mainstream, *Behavior Research and Therapy*, 42, 613-630.
- Betz, N. E.; Gwilliam, L. R. (2001). Validity of measures of math and science- related self- efficacy for african americans and european americans, *Journal of Career Assessment*, 9, 3, 261-281.
- Bıkmaz, F. H. (2004). Eğitimde bireysel farklılıklar, Yıldız kuzgun-Deniz deryakulu (Edt), *Özyeterlik inançları* (289-314). Ankara:Nobel yayın.
- Booth,M. (1993) Sex differences and historacal understanding. *Teaching History*, 30, 7-11.
- Britner, S. L., & Pajares, F. (2001). Self-efficacy beliefs, motivation, race, and gender in middle school science. *Journal of Women and Minorities in Science and Engineering*, 7, 271-285.
- Britner, S. L., & Pajares, F. (2006). Sources of science self- efficacy beliefs of middle school students. *Journal of Reserach in Science Teaching*, 43(5), 485-499.
- Bütün Kus, B. (2005). *Öğretmenlerin bilgisayar öz-yeterlik inançları ve bilgisayar destekli öğretime yönelik tutumları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Chiodo,J.J., Byord, J. (2004). Do they really dislike social studies? A study of middle school and high school students. *Journal of social studies Research*, 27, 1, 16-11.
- Çakmak, E K., Akgün, Ö. A.,Karadeniz, Ş., Büyüköztürk, Ş., Demirel, F.,(2008) İlköğretim ikinci kademe ve lise öğrencilerinin ders ve sınıf düzeylerine göre öğrenme stratejileri ve güdülenme düzeylerinin belirlenmesi *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5,1.
- Doğan, N., Beyaztaş, İ. B., Koçak, Z. (2012). Sosyal Bilgilerdersine ilişkin özyeterlik düzeyinin başarıya etkisinin sınıf ve cinsiyete göre incelenmesi: Erzurum İli örneği, *Eğitim ve Bilim*, 37, 165, 224-236

- Doğanay, A. , Sarı, M. (2008) Öğretmen gözüyle yeni Sosyal Bilgilerprogramı: Adana ilinde bir araştırma, *Elementary Education Online*, 7(2), 468-484.
- Doğanay, A. (2009). Sosyal Bilgileröğretimi Demokratik vatandaşlık eğitimi, Cemil Öztürk (Edt), *Değerler eğitimi* (225-256), Ankara: Pegem Akademi.
- Fraser, B. J. (1981). Development of short forms of several classroom climate instruments to assess and improve classroom psychosocial environment, *Journal of Educational Measurement*, 19, 221-227.
- Gelbach, H. (2006). How Changes in students's goal orientations relate to outcomes in social studies. *The Journal of Educational Research*, 99, 6, 358-370.
- Grant, J. (1998). Does integrating techonology into curriculum increase student learning? *ED431006*.
- Hamurcu, H. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimine yönelik öz-yeterlik inançları, *Eğitim Araştırmaları*, 24.
- Hansbery, L., Moroz, W. (2001). Male and female students' attitudes toward social studies-a case study. A paper presented at the Austrilian for research in education 2001 conference. Crossing Borders: New frontiers for educational research- 2 to 6 of december 2001 Fremantle, Western Austrilia. 11 Ocak 2005'de indirildi. From <http://www.aare.edu.au/01pap/han01503.htm>.
- Hsieh, P., Sullivan, J. R.,Guerra, N. S. (2007). A closer look at college students: Self efficacy and goal orientation, *Journal of Advanced Academics*, 18, 3, 454-476.
- Karadeniz, B. C. ve Özdemir, N. (2006). Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının coğrafya öğretiminde öz yeterlik algıları. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 22-30.
- Karagöz, H. (2005). *Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin fen eğitimine yönelik öz-yeterlik alguları ve alan bilgisi yeterlikleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Li, L. K.Y (2012). A Study of the Attitude, Self-efficacy, Effort and Academic Achievement of CityU Students towards Research Methods and Statistics *Discovery – SS Student E-Journal* Vol. 1, 2012, 154-183.
- İlgaz, G. (2011). *İlköğretim öğrencilerinin fen ve teknoloji dersi öz-düzenlemeli öğrenme stratejileri, öz-yeterlik ve özerklik algılarının incelenmesi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ilköğretim Anabilim Dalı Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümü, Yayınlanmamış Doktora tezi, Ankara
- Isıksal, M. (2002). *The Effect of Spreadset and Dynamic Geometry Software on the Mathematics Achievement and Mathematics Self Efficacy of 7th Grade Students*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Dogu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Israel, E. (2007) *Özdüzenleme eğitimi, fen başarısı ve özyeterlik*, Dokuz Eylül üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir.
- Moroz, W., Baker, R. (1997). Students attitude toward social studies and other scholl subjects'. *Curriculum Perspectives*, 17, 3, 39-47.
- Özgen, K. ve Bindak, R. (2011). Determination of self-efficacy beliefs of high school students towards math literacy. *Educational Sciences: Theory & Practice*. 11 (2), 1085-1089.
- Özkal, N., Güngör, A., Çetingöz, D. (2004). Sosyal bilgiler dersine ilişkin öğretmen görüşleri ve öğrencilerin bu derse yönelik tutumları, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Güz, 40, 600-615.
- Özkal, N., Çetingöz, D. (2006). Cinsiyet, sınıf düzeyi ve başarı durumlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları, *Çağdaş Eğitim*, 327, 22-28.
- Öztürk, C. Ve Oltuoğlu, R. (2003). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünler ve yazılı materyaller*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Pajares, F. (1996). Self-efficacy beliefs in academic settings, *Review of Educational Research*, 66 (4), 543-578.
- Palmer, D. (2011). Sources of efficacy information in an inservice program for elementary teachers. *Science Education*, 95: 577-600.
- Pajares, F., Graham, L. (1999). Self-efficacy motivation construct, and mathematic performance of entering middle school students, *Contemporary Educational Psychology*, 24, 124-139.
- Parmaksız, R. Ş., Şahin, T. Y. (2004). *Aktif öğrenme yaklaşımlarının sosyal bilgiler öğretiminde kullanılabilirliği*, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Sarıkaya, H. (2004). *Sınıf öğretmeni adaylarının bilgi düzeyleri, fen öğretimine yönelik tutumları ve özyeterlik inançları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Savran, A. (2002). *Fen Bilgisi öğretmen adaylarının fen öğretimine yönelik özyeterlik ve sınıf yönetimi inançları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Schunk, D. H. (1994). Self-regulation of self-efficacy and attributions in academic settings, D. Schunk, B. J. Zimmerman. (Der.). *Self-Regulation of Learning and Performance*, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Şahin, T. Y., Şahin, , B. Çakır, Ö. S. (2001) ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde bilişsel ve duyuşsal öğrenmelerini tahmini, *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3,4.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*, Ankara: Gazi Kitapevi.
- Thivess, K. ve Moroz, W. (2001). Factors affecting secondary students' attitudes toward social studies . A paper presented at the Austrilian for research in education 2001 conference. Crossing Borders: New frontiers for educational research- 2 to 6 of december 2001 Fremantle, Western Austrilia. 11 Ocak 2005'de indirildi. From <http://www.aare.edu.au/01pap/han01505.htm>.
- Usher, E. L., Pajares, F. (2005). sources of academic and self-regulatory efficacy beliefs of entering middle school students, *Contemporary Educational Psychology*, 31, 2, 125-141.
- Usher, E. L., & Pajares, F. (2008). Sources of self-efficacy in school: Critical review of the literature and future directions. *Review of Educational Research*, 78, 751-796.

- Veznedaroglu, M. (2005). *Senaryo temelli öğrenmenin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve öz yeterlik algısına etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yaman, S. ve Yalçın, N. (2005). Fen eğitiminde probleme dayalı öğrenme yaklaşımının problem çözüme ve öz yeterlik inanç düzeylerinin gelişimine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 229-236.
- Yanpar, T., Ö.S.Çakır, B.Şahin. (2001). ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde bilişsel ve duyuşsal öğrenmelerini tahmin eden çeşitli değişkenler ve tahmin etme güçleri. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(3-4),133-138.
- Yanpar, Ş.T., (2001). Oluşturmacı yaklaşımın sosyal bilgiler dersinde bilişsel ve duyuşsal öğrenmeye etkisi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 1, 463-482.
- Yelken, Y. T. (2009) İlköğretim müfettişleri ve formatör öğretmenlerin öğretim programlarında yer alan Etkinliklerle ilgili öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri konusunda Görüşleri, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 ,3,225-249.
- Yılmaz, K. ve Çokluk-Bökeoğlu, Ö. (2008). İlköğretim okulu öğretmenlerinin yeterlik inançları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 143-167.
- Zimmerman, B. J., Bandura, A., Martinez-Pons, M. (1992). Self- motivation for academic attainment: the role of self-efficacy beliefs and personal goal-setting, *American Educational Research Journal*, 29, 3, 663-676.
- Zimmerman, B. J. (2000) Self-Efficacy: An essential motive to learn, *Contemporary Educational Psychology*, 25, 82-91.

Extended Abstract

Self efficacy perception is defined as the beliefs of the people on their own capacities of the behaviors and skills that affect their lives. (Bandura,1994). Self efficacy belief affects the individual's choice of an activity to succeed in a mission, the amount of effort, the endurance in coping with the difficulties and most importantly, the performance (Zimmerman, 2000). The learners with high levels of self efficacy study harder, spend more effort on getting the decided aims, and endure the hardships better (Hsieh, Sullivan, Guerra, 2007). However, the individuals that are suspicious about their capacity avoid the difficult things that they see as a personal threat. Their desire and commitment is low for the aims they have chosen. They easily become victims of depression or stress since they think that they are unsuccessful because of a lack of ability or capacity (Bandura, 1994). Self efficacy beliefs have four basic sources as: learning experiences, indirect experiences provided by social models, verbal persuasion and individuals physical and emotional situation (Bandura, 1986). Individuals create self efficacy perceptions towards a specific area, subject or course through the results they get from these four sources. Self efficacy is an important feature related to the affective field. Another affective field, attitude, also has positive effects on academic success of the learners. Self efficacy beliefs have a multi dimensional structure (Zimmerman, 2000). Self efficacy that is specific to one area is various and can be defined as the judgment of the individual on how successful s/he will be in the future situations of a course Bandura, 1982). The individuals' judgments about themselves on different areas such as science, maths, biology, social studies, and foreign language are very different from each other (Zimmerman, 2000). No study has been encountered on the attitudes of self efficacy on social studies course of the students in the literature. It has been thought that finding out the self efficacy beliefs, and attitudes towards the social studies courses and their relation to each other will contribute a lot to the literature on motivating the students for the social studies course, increasing the student success and fixing the educational situations. From this point of view, the aim of this study is to look into and reveal the students' self efficacy level of social sciences' degree on predicting the positive attitudes of the students towards social sciences. Moreover, whether the social studies self efficacy and the positive attitude levels of the students differ according to the class and gender or not has also been researched. The research is a predicting study in relational screening model. The study group of the research is 438 secondary school students where 212 of them are girls, 226 boys, 221 of which are 6th grade students and 217 7th grade in the province of Antalya, Alanya. The data of the study was collected through the scales of; "Social Studies Self Efficacy" and "Social Studies Attitude". Two way analysis of variance and regression analysis have been applied in the analysis of the data. When the data gathered in the study is analyzed, it is possible to summarize it as: the self efficacy and the positive attitude points of the students decrease as the class level increases, but the difference is not significant. Also, according to gender and class gender interaction, there is no significant difference in students' positive attitudes and self efficacy levels towards the social studies course. The 6th and 7th grade students' social studies course self efficacy levels strongly predict the positive attitudes towards the course is another finding of the study. According to these results, it can be deducted that if the students' self efficacy levels towards social studies course is increased, the levels of positive attitudes towards the course will also increase. It is important in terms of the positive relations between the positive attitudes and the academic success (Özkal and Çetingöz,2006) and it can change the negative thoughts of the students towards the social studies course (Gelbach, 2006). The results attained in this study are as a result of a study done with

a limited number of students. Doing a similar longitudinal study on a wide group covering the 4th and the 5th grades can provide a wider perspective on specifying the relation between the social studies course self efficacy level and the attitude. It might be useful to research the sources of the decrease in the students self efficacy and attitude levels as the class levels increase through a qualitative method including thoroughly made interviews, in-class observations and recordings. In addition, in order to be able to put some techniques and methods of effective learning in social studies courses, trainee programs can be arranged for the social studies teachers. Parents and teachers can be informed about the factors that negatively affect self efficacy. Thus, the self efficacy levels of the students might be increased and they might have more positive attitudes towards the courses.